

Friedrich Wilhelm Weber,
Dreizehnlinden, Kapitel 1, Aus dem Nethegau

1 Wonnig ist's, in Frühlingstagen
Nach dem Wanderstab zu greifen
Und, den Blumenstrauß am Hute,
Gottes Garten zu durchstreifen.

2 Oben ziehn die weißen Wolken,
Unten gehn die blauen Bäche,
Schön in neuen Kleidern prangen
Waldeshöh' und Wiesenfläche.

3 Auf die Bleiche bringt das Mädchen,
Was der Winterfleiß gesponnen,
Und dem Hain erzählt die Amsel,
Was im Schnee sie still ersonnen.

4 Sind es auch die alten Töne,
Die bekannten, längst vertrauten,
Doch die Bleicherinnen lauschen
Gern den süßen, lieben Lauten.

...

Friedrich Wilhelm Weber,
Dektrilitio, ĉapitro 1, El la distrikto de la Neto

tradukita de Manfredo Ratislavo

*Neto*⁵

1 Rave estas, en printempo
kun migradbastono sia
kaj floreto ĉe l' ĉapelo
iri tra l' ĝardeno Dia.⁶

2 Supre iras blankaj nuboj,
sube riveretoj klaraj,
nove vestis sin herbejoj
kaj altaĵoj montarbaraj.

3 Blankigejen portas ino,
kion ŝpinis ŝi sur rado,
enarbuste kantas merlo
post dumvintra silentado.

4 Kvankam estas ja malnovaj
kantoj, longe jam konataj,
la knabinoj aŭskultadas
je la sonoj tre amataj;

...

⁵La Neto estas malgranda rivero enfluanta en la riveron Vezero, kiu fluas tra okcidenta norda Germanio en la Nordan Maron.

⁶aŭ eble pli konforme al la originalo kaj laŭ la traduko de Adolph Macho el la jaro 1932: vagi tra l' ĝardeno Dia. (La manuskripto troviĝas en la Esperanto-Muzeo en Vieno.)

5 Gern den süßen, lieben Lauten,
Die in Berg und Tal erklingen;
Hirtenbub' und Köhlerknabe
Horchen auf um mitzusingen;

6 Mitzusingen frisch und freudig
Nach des Winters langen Schmerzen;
All die halbvergeßnen Lieder
Werden wach im Menschenherzen.

7 Halbvergeßne alte Lieder
Werden wach in meiner Seele:
Hätt' ich nur, sie auszusingen,
Wilde Amsel, deine Kehle! -

8 Was die Linde mir erzählte,
Was der Eichengipfel rauschte,
Wenn ich abends ihrer Blätter
Heimlichen Gesprächen lauschte;

9 Was die muntern Bäche schwatzten
Hastig im Bergunterrennen,
Wilde Knaben, die nicht schweigen
Und nicht ruhig sitzen können;

10 Was die Zwerge mir vertrauten,
Die in fernen Waldrevieren
Still in Spalten und in Klüften
Ihren kleinen Haushalt führen;

...

5 je la sonoj tre amataj,
super mont' kaj val' sonantaj;
karbfaristoj kaj paŝtistoj
ekaŭskultas kunkantantaj;

6 ekaŭskultas kunkantantaj
post la longaj vintraj horoj;
preskaŭ forgesitaj kantoj
revekiĝas en la koroj.

7 Preskaŭ forgesitaj kantoj
revekiĝas nun en mia
menso, kanti volus ilin,
merlo, mi per gorĝo via!

8 Tion, kion susurante
rakontadis la tilioj,
kiam mi la paroladojn
subaŭskultis de l' folioj;

9 kion al mi riveretoj
babiladis kuregantaj
de la montoj kiel knaboj,
resti loke ne povantaj;

10 kion en arbaroj foraj
al mi konfidintaj estas
nanoj, kiuj en rokfendoj
vivas kaj dumvive restas;

...

11 Was auf mondbeglänzttem Anger
 Ich die Elben lispeln hörte;
 Was mich des ergrauten Steines
 Moosumgrünthe Inschrift lehrte;

12 Dies und was ich las in staub'gen
 Lederbänden und in alten
 Halberloschnen Pergamenten,
 Will zum Liede sich gestalten.

13 Nebelbilder steigen dämmernd
 Aus der Vorzeit dunklen Tagen;
 Wispern hör' ich ihre Stimmen,
 Freudenlaute, Zürnen, Klagen.

14 Männer, die vor tausend Sommern
 Durch den Nethegau geschritten,
 Heidenleute, Christenleute,
 Was sie lebten, was sie litten;

15 Eines Sachsenjünglings Kämpfe
 Mit dem Landesfeind, dem Franken,
 Und in eigner Brust die schwersten
 Mit den eigenen Gedanken;

16 Einer Jungfrau stilles Weinen,
 Einer Greisin finstres Grollen,
 Runensang und Racherufe,
 Die aus Weibermund erschollen;

...

11 kion lispis al mi elfoj
 sur herbejoj lunumitaj;
 kion min instruis ŝtonoj
 grizaj kaj de musk' kovritaj;

12 tion, krome tion, kion
 legis mi en disfalantaj
 pergamenoj kaj volumoj,
 formu mi al versoj kantaj.

13 Bildoj el pratemp' nebula
 antaŭ mi nun supreniĝas;
 voĉoj de lament' kaj ĝojo
 flustre al mi ekaŭdiĝas.

14 Viroj, antaŭ mil' da jaroj
 tra la Net-distrikt' irintaj,
 la paganoj, la kristanoj,
 homoj tie ĉi vivintaj;

15 juna Sakso, malamikon
 Frankan kontraŭbatalinta,
 kun si mem en propra brusto
 pli obstine luktadinta;

16 ploro de virgin', kolero
 morna de maljunulino,
 runokantoj, venĝovokoj
 el la buŝo de virino;

...

17 Frommer Mönche weises Walten
Im Konvent zu Dreizehnlinden,
Sanft bemüht durch Lieb' und Lehre
Trotz und Wahn zu überwinden;

18 Ihr Hymnen, gottesfrohe,
Die bei Tag und Nacht erklangen,
Die den Sieg des Christenkreuzes
Jubelnd in die Berge sangen;

19 Und darein des Waldes Rauschen
Und dazu der Brandung Stöhnen:
Alles will zu einem Liede
Dumpf und hell zusammentönen.

20 Sei's, und sei es euch gesungen,
Die ihr wohnt an Ems und Lippe,
Ruhr und Diemel, Neth' und Emmer:
Alle seid ihr edler Sippe;

21 Alle sprecht ihr eine Sprache,
Frommer Mutter biedre Söhne,
Ob sie rauh im Waldgebirge,
Weich in Sand und Heid' ertöne.

22 Kinder ihr der Sachsengaue,
Nehmt das Beste, was ich habe:
Gern gereicht, ist unverächtlich
Auch des kleinern Mannes Gabe.

...

17 laborado de monaĥoj
en Konvent' Dektritilia,
klopodantaj ame venki
spiton per agado pia;

18 ĝojaj himnoj de ĉi tiuj,
tage, nokte sonadintaj,
venkon de la Krista kruco
en la montojn jubilintaj;

19 susurado de l' arbaro,
surfĝemado eĉ aldone:
ĉio ĉi en unu kanton
volas nun kunigi sone.

20 Estu ĝi por vi kantata,
homoj el la oriento,
nordo, sud' aŭ okcidento:
Estas vi de nobla gento.

21 Havas vi ja unu lingvon,
ĉu malmolan en montaro,
aŭ ĉu mola tiu estas,
se vi loĝas ĉe la maro.

22 Vi infanoj de Saksujo,
prenu mian etan donon:
same kiel ne despektu
oni la malmultan monon.

...

23 Denkt, ich böt' euch Heideblumen,
Eine Handvoll, die ich pflückte,
Als mit herbstlich gelben Laube
Sich bereits der Osning schmückte.

24 Rügt es nicht, wenn ich den Helden
In der Heimat Farben male;
Dünkt er manchmal euch ein Träumer,
Nun, er war ja ein Westfale:

25 Zäh, doch bildsam, herb, doch ehrlich,
Ganz wie ihr und euresgleichen,
Ganz vom Eisen eurer Berge,
Ganz vom Holze eurer Eichen.

26 Heut noch ist bei euch wie nirgend
Väterbrauch und Art zu finden;
Darum sei es euch gesungen,
Dieses Lied von Dreizehnlinden.

27 Doch ein Uhu murr't dawider:
„Rauh sind deines Sanges Töne,
Und der Netheborn, der dunkle,
Deucht mir kein Hippokrene.

28 Laß das Leiern, laß das Klimpern!
O es schafft dir wenig Holdes;
Beßres Klingen, bestes Klingen
Scheint das Klingen mir des Goldes.

...

23 Pensu, ke por vi mi plukis
belajn florojn en kamparo,
kiam jam aŭtune flave
sin ornamis la montaro.

24 Se mi pentris la heroon
tro hejmlande, tiam sciu,
ke li estis ja Vestfalo,
kaj revulo estas tiu:

25 Malcedema, tamen milda
kaj honesta li ja estas,
kiel fer' kaj kverkoj viaj,
kiuj ĉiam firmaj restas.

26 Ĝis hodiaŭ konserviĝis
la prapatra moro via;
tial por vi tiu kanto
de l' Konvent' Dektritilia!

27 Sed mokulo grumble plendas:
„Ne edifas la rakonto,
kaj la fonto de la Neto
ja ne estas muza fonto.

28 Lasu la gurdadon tedan,
enuigas lir-sonoro;
pli agrabla al mi ŝajnas
la sonoro de la oro.

...

29 Und die eigne Haut zu pflegen,
Ist vor allem mir das erste;
Bau im Garten deine Rüben,
Bau im Felde deine Gerste!

30 Laß die schimmligen Scharteken
Unterm Kessel rasch verrauchen:
Kohlen sind's, die wir bedürfen,
Dämpfe sind es, die wir brauchen!⁷

31 All den Wust papierner Träume,
Grubenschätze, die vermodern,
Daß sie endlich nützlich werden,
Unterm Kessel laß sie lodern!

32 Nur das Einmaleins soll gelten,
Hebel, Walze, Rad und Hammer;
Alles andre, öder Plunder,
Flackre in der Feuerkammer.

33 Mag es flackern, mag es flammen,
Daß die Wasser sprühn und zischen
Und der Welt zerrissne Stämme
Hastig durcheinander mischen;

34 Denn das große Ziel der großen
Zukunft ist die Einerleiheit,
Schrankenloseste Bewegung
Ist die wahre Völkerfreiheit.

...

29 Por si mem nur zorgu ĉiu,
flegu li nur haŭton sian;
vi kulturu viajn rapojn
kaj surkampe grenon vian!

30 Lasu vi la volumaĉojn
forfumiĝi sub kaldrono:
nur de karbo, fer', maŝinoj
estas ja al ni bezono.

31 La amasoj putriĝantaj
de la songoj surpaperaj,
ke utilu ili fine,
flamu sub kaldronoj feraj!

32 Rad', levilo kaj martelo,
gravas la matematiko;
malvaloras ja alio,
nur validu la tekniko!

33 Flagru, fajro, flamu arde,
ke la akvoj vaporiĝu,
kaj la gentoj de la mondo
haste inter si miksiĝu.

34 Ĉar la celo de l' estonto
estas ja la unueco;
senbarila moviĝado
estas vera libereco.

...

⁷En la originalo tekstas tiu linio: Dämpfe sind's, die wir gebrauchen!

35 Laß da Klimpern, laß das Leiern,
Wer erfreut sich solchen Schalles?
Beßres Klingen, bestes Klingen
Ist das Klingen des Metalles.“ -

36 Gelber Neidhart, alter Uhu,
Wohl versteh' ich deine Meinung:
Bist du doch der seelenfrohen
Gotterlösten Welt Verneinung!

37 O du möchtest sie im Mörser
Erst zerstäuben und zerreiben,
Um in Tiegel und Retorte
Dann den Geist ihr auszutreiben!

38 O du würfst sie in die Arme
Gern dem Moloch unsrer Tage,
Daß sie ganz in Rauch zergehe
Nach Sibyllenwort und Sage!

39 Alte Uhu, gelber Neidhart,
Mag's dich ärgern und verdrießen:
Dennoch grünt ein reicher Garten,
Wo der Menschheit Rosen sprießen.

...

---

⁸aŭ eble ankaŭ:
Mi komprenas ja, mokulo,
tiun vian opinion;
ĉar kontraŭas vi la savon
de la mondo, neas Dion!

⁹aŭ:
vi ja estas de la mondo
Di-savita kontraŭulo

35 Lasu do la lir-gurdadon!
Kiun tio ĉi ĝojigas?
La sonoro de l' metalo
multe pli ja plezurigas.“ -

36 Mi komprenas vin, mokulo,
olda, morna enviulo;
vi ja estas de la bela
Dia mondo kontraŭulo!⁸⁹

37 Volas vi ĝin en pistujo
disfrotadi kaj polvigi,
en krisolo kaj retorto
poste ĝin senspiritigi!

38 Ĵetus vi ĝin en la faŭkon
de l' moloko ja volonte,
ke neniu homo konu
ĉi belajon plu estonte!

39 Vi mokulo morna, malgraŭ
viaj mokoĵ kaj ĉagreno
tamen belaj rozoj floras
en la homa florigardeno.

...

40 Dennoch blüht die weiße Lilie,
Und im Grottenheiligume,
In des Waldes fernstem Tale
Träumt die stille blaue Blume.

41 Dennoch klingt es aus den Lüften,
Aus des Haines Dämmerungen,
Und die Amsel hat ihr letztes
Lied noch lange nicht gesungen;

42 Und die Nachtigall im Busen,
Sie wird jubeln, sie wird klagen
Jeden Lenz, solange auf Erden
Rosen glühen und Herzen schlagen.

Verkinto de tiu ĉi Germana poemo estas FRIEDRICH WILHELM WEBER (Frederiko Vilhelmo Vebero, *1813-12-25 – †1894-04.05).

Arg-114-227 (2014-04-18 18:36:23)

40 Tamen floras sorĉlilio;
en sankteja groto ia,
en arbara valo fora,
sonĝas ja la flor' magia.

41 Tamen sonas el krepuska
arbareto, el aero,
kaj la merlo ne jam kantis
lastan kanton sur la Tero.

42 Kaj la najtingalo kantos
plende en la primavero,
jubilante, dum ankoraŭ
batas koroj sur la Tero.

Traduko de la Germana poemo "Dreizehnlinden, Kapitel 1, Aus dem Nethegau" de FRIEDRICH WILHELM WEBER (Frederiko Vilhelmo Vebero, *1813-12-25 – †1894-04.05) en Esperanton de MANFREDO RATISLAVO (Manfred Retzlaff, Stettiner Str. 16, D-59302 Oelde, Germanio, *1938-11-04).

Arg-114-228 (2014-04-18 18:28:14)